Kulturutskottets betänkande 1985/86:17

om anslag till kyrkliga ändamål m. m. (prop. 1985/86:100 bil. 15 delvis)

KrU 1985/86:17

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande

dels förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1985/86:100 bilaga 15 (civildepartementet) under avsnittet F. Kyrkliga ändamål,

dels motioner med anknytning till den angivna delen av propositionen,

dels ock två motioner på det kyrkliga området, vilka väckts under den allmänna motionstiden 1986.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning m. m. Två motioner om att 90 milj. kr. skall tillföras kyrkofonden och fördelas enligt grunderna för 1982 års beslut om skatteutjämning på det kyrkliga området avstyrks. Då det gäller anslaget Byggnadsbidrag på det kyrkliga området – som avser bidrag till anskaffande av lokaler för trossamfund och bidrag till restaurering av äldre domkyrkor – föreslår utskottet med anledning av motioner att anslaget skall få överskridas om det behövs av sysselsättningsskäl.

Utskottet föreslår med anledning av en motion om antalet prästtjänster att riksdagen uttalar att det är önskvärt med en större smidighet vid tjänstetilldelning; möjlighet bör finnas för domkapitlen att inrätta en prästtjänst i ett pastorat under förutsättning att en motsvarande tjänst dras in i ett annat pastorat i stiftet. Utskottet understryker vikten av att det snarast möjligt kommer till stånd en lösning av frågan om den andliga vården inom kriminalvården. En motion i ämnet avstyrks.

En reservation har avgivits av företrädarna för centerpartiet i fråga om bidrag till kyrkofonden. En av dessa har avgett ett särskilt yttrande då det gäller prästtjänster.

TRETTONDE HUVUDTITELN

1. Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt F 1 (s. 96–99) och hemställer

1. att riksdagen till *Domkapitlen och stiftsnämnderna m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 13 417 000 kr.,

2. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om ändring av kyrkofondens bidrag enligt vad som anförts i proposition 1985/86:100,

1 *Riksdagen 1985/86. 13 saml. Nr 17*

3. att riksdagen medger att ur kyrkofonden får betalas datorkostnader för utbetalning av prästlöner m. m. enligt vad som anförts i proposition 1985/86:100.

2. Vissa ersättningar till kyrkofonden

Regeringen har under punkt F 2 (s. 99–101) föreslagit riksdagen att

1. anta i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1970:940) om kyrkliga kostnader (*bilaga* till betänkandet),

2. till Vissa ersättningar till kyrkofonden för budgetåret 1986/87 anvisa ett anslag av 38 350 000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr310 av Karl Boo m. fl. (c) yrkas att riksdagen beslutar att till ett nyinrättat anslag Bidrag till kyrkofonden för skatteutjämning anvisa 90 000 000 kr. att fördelas enligt grunderna i 1982 års beslut om skatteutjämning på det kyrkliga området.

I motion 1985/86:Kr311 av Alf Svensson (c) yrkas att riksdagen beslutar att till Vissa ersättningar till kyrkofonden för budgetåret 1986/87 anvisa ett anslag av 128 350 000 kr.

Utskottet

Utskottet har inte något att erinra mot den medelsberäkning som redovisas i budgetpropositionen. Den föreslagna medelsanvisningen avser främst ersättning till kyrkofonden med 36,5 milj. kr. för inkomstbortfallet till följd av avskaffandet av den kommunala företagsbeskattningen. Utskottet tillstyrker även förslaget till lag om ändring i lagen (1970:940) om kyrkliga kostnader.

I två motioner, Kr310 (c) och Kr311 (c), yrkas att ytterligare 90 milj. kr. skall tillföras kyrkofonden. I motion Kr310 vill motionärerna att medlen skall anvisas under ett särskilt anslag och fördelas enligt grunderna för 1982 års beslut om skatteutjämning på det kyrkliga området. I den andra motionen förordas i formellt hänseende att en uppräkning av förevarande anslag skall ske med angivna belopp.

I motion Kr310 anförs att utöver avvecklingen av det tidigare utgående bidraget till kyrkofonden har denna drabbats av andra mycket kännbara neddragningar. Statsmakternas njugga inställning till de kyrkliga församlingarna hotar nu allvarligt styrkan i det solidariska fördelningssystem som eftersträvas. Situationen för framför allt de små församlingarna är mycket oroande. Hanteringen av dessa frågor visar också, anför motionärerna, på en betydande okänslighet i regeringens skötsel av kyrkliga frågor genom att ett fördelningssystem raseras innan det ens har fått börja verka fullt ut.

Som ersättning för det statliga skatteutjämningsbidraget utgick under två år statliga bidrag till kyrkofonden, nämligen för år 1983 88 milj. kr. och för år 1984 44 milj. kr. I 1984 års budgetproposition angavs att avsikten var att bidraget till kyrkofonden för indragna skatteutjämningsmedel skulle upphö-

ra efter år 1984. Uttalandet föranledde inte någon kommentar från riksdagens sida. Utskottet är inte berett att nu återinföra ett anslag som avser bidrag till kyrkofonden för inomkyrklig skatteutjämning eller att med samma syfte föreslå en uppräkning av förevarande anslag (F 2). Motionerna avstyrks därför.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen antar i proposition 1985/86:100 framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1970:940) om kyrkliga kostnader (bil. till betänkandet),

2. beträffande *bidrag till kyrkofonden för inomkyrklig skatteutjämning*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr310 och motion 1985/86:Kr311 i motsvarande del,

3. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr311 i motsvarande del, till *Vissa ersättningar till kyrkofonden* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 38 350 000 kr.

3. Bidrag till vissa övriga kyrkliga ändamål. Bidrag till trossamfund

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 3 och F 4 (s. 101–104) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till vissa övriga kyrkliga ändamål* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 2 033 000 kr.,

2. att riksdagen till *Bidrag till trossamfund* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 39 347 000 kr.

4. Byggnadsbidrag på det kyrkliga området

Regeringen har under punkt F 5 (s. 105–107) föreslagit riksdagen att till Byggnadsbidrag på det kyrkliga området för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 10 915 000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr336 av Evert Svensson (s) och Berndt Ekholm (s) yrkas att riksdagen beslutar uttala att – i likhet med vad som föreslås för allmänna samlingslokaler – de angivna ramarna får överskridas om det behövs av sysselsättningsskäl.

I motion 1985/86:Kr337 av Per Arne Aglert m. fl. (fp) yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökade anslag för byggande och reparationer av trossamfundens lokaler.

1* *Riksdagen 1985/86. 13 saml. Nr 17*
Rättelse: S. 4 rad 5 Står: 11. 3 Rättat till 10.3

Fr. o. m. innevarande budgetår ersätter anslaget Byggnadsbidrag på det kyrkliga området de tidigare anslagen Bidrag till restaurering av äldre domkyrkor och Bidrag till anskaffande av lokaler för trossamfund. För sistnämnda ändamål föreslås i budgetpropositionen en anslagspost om 10,3 milj. kr. för budgetåret 1986/87. Motsvarande anslagspost för Bidrag till restaurering av äldre domkyrkor föreslås bli bestämd till 615 000 kr.

För budgetåren 1983/84 och 1984/85 har av sysselsättningsskäl anvisats extra statsbidrag om sammanlagt 29 milj. kr. till anskaffande av lokaler för trossamfund. Det totala anslaget för nämnda ändamål under de tre senaste budgetåren uppgår därmed till 58 950 000 kr. Detta är avsevärt mer än vad som under motsvarande tid normalt skulle ha utgått i bidrag till anskaffande av lokaler för trossamfund.

I två motioner – Kr336 (s) och Kr337 (fp) – framställs yrkanden som främst syftar till att ökade resurser skall kunna avsättas för anskaffande av lokaler för trossamfund i ett läge där sysselsättningsinsatser aktualiseras. I motion Kr336 hänvisas till att då det gäller Bidrag till allmänna samlingslokaler m. m. regeringen begär en fullmakt av innehåll att de föreslagna ramarna skall kunna få överskridas om det behövs av sysselsättningsskäl men att motsvarande hemställan inte finns i fråga om lokaler för trossamfund. Motionärerna anser att det är viktigt att folkrörelserna behandlas lika. I den andra motionen anförs att det är erforderligt att det anvisas ett belopp för anskaffandet av lokaler för trossamfund av den storlek som Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund begärt eller 27 milj. kr., varav 4 milj. kr. för handikappanpassning. Motionärerna menar att det i och för sig är olyckligt att – i stället för en uppräkning av ordinarie anslag – extra statsbidrag beviljas av sysselsättningsskäl men framhåller samtidigt att de bidrag som beviljats under budgetåren 1983/84 och 1984/85 kunnat utnyttjas fullt ut. När beslut om ökade anslag av sysselsättningsskäl aktualiseras bör enligt motionärerna behovet av extra bidrag till anskaffande av lokaler för trossamfund beaktas.

Utskottet har i ärendet under hand inhämtat kompletterande uppgifter från Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund. Nämnden har därvid bl. a. anfört att om inte byggnadsverksamheten i de fria samfunden skall hämmas kraftigt under det kommande budgetåret krävs framför allt två åtgärder, nämligen att lokalbidragsanslaget kompletteras med möjligheter till extra anslag av sysselsättningsskäl och att beloppstaket för lokalbidraget höjs väsentligt. För närvarande är beloppstaket 600 000 kr. (30 % av 2 milj. kr.). Nämnden framhåller bl. a. att de genomsnittliga kostnaderna för nyanskaffningsprojekten under de båda senaste åren legat på ca 5 milj. kr. Genom att beloppstaket inte har höjts slår alla produktionshöjningar igenom med dubbel kraft på församlingarna, vilkas egeninsats ökar mycket snabbare än kostnadsutvecklingen. Detta har en kraftigt hämmande effekt på byggnadsverksamheten inom de fria samfunden, anför nämnden.

Utskottet anser sig böra godta regeringens budgetförslag. Både för församlingarnas och Samarbetsnämndens planering är det av vikt att förutsättningarna för tilläggsmedel till bidrag till lokaler för trossamfund

klarläggs så tidigt som möjligt. Regeringen bör därför med anledning av motionerna bemyndigas att överskrida anslagsramen om detta behövs av sysselsättningsskäl. Om ett sådant bemyndigande ges kan snabba insatser göras utan att beslut av riksdagen behöver avvaktas.

Med hänsyn till att, enligt vad utskottet inhämtat, Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund hos regeringen aktualiserat frågan om en höjning av beloppstaket finns det inte någon anledning för riksdagen att nu ta något initiativ till en prövning av denna fråga.

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen till *Byggnadsbidrag på det kyrkliga området* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 10 915 000 kr.,

2. beträffande *bemyndigande att överskrida anslaget av sysselsättningsskäl*

att riksdagen med anledning av motionerna 1985/86:Kr336 och 1985/86:Kr337 medger att regeringen får överskrida anslaget Byggnadsbidrag på det kyrkliga området om det behövs av sysselsättningsskäl.

5. Motion om prästtjänster

I motion 1985/86:Kr264 av Stig Josefson (c) yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att behovet av präster överstiger vad som medges enligt 1957 års av riksdagen fastställda normer, och att regeringen därför icke längre skall vara bunden därav vid inrättandet av prästtjänster,

2. att riksdagen hos regeringen begär åtgärder i enlighet med motionens intentioner för att stimulera intresset för utbildning till präst.

Utskottet

År 1957 fastställde riksdagen normer för tilldelning av prästtjänster i pastoraten. Normerna grundar sig väsentligen på pastoratens folkmängdstal och areal samt tätortsgraden (se KrU 1985/86:5 s. 2).

Motionären bakom motion Kr264 (c) anser att riksdagen skall uttala att behovet av präster överstiger vad som medges enligt de angivna normerna och att regeringen därför inte längre skall vara bunden därav vid inrättande av prästtjänster. Det framhålls att samhällsutvecklingen – inte minst den nya lagstiftningen på arbetslivets område – har förändrat förhållandena påtagligt sedan 1957 års normer fastställdes. Arbetstiden har i praktiken förkortats väsentligt. Samtidigt visar undersökningar att den prästerliga arbetsbördan i princip har ökat väsentligt.

1982 års kyrkokommitté framhöll i sin lägesrapport (SOU 1985:1) Församlingar i samverkan att dess förslag skulle hålla sig inom samma kostnadsramar som de nuvarande och att detta bl. a. betydde att kommittén inte kunde föreslå ett utökat antal prästtjänster. Kommittén tillade emellertid att det var rimligt att frågan om utökning av det faktiska antalet prästtjänster togs upp på nytt, om och när den nuvarande prästbristen

bringats till ett minimum. Under tiden borde rekryteringen till prästutbildningen intensifieras. Kommittén förde i sammanhanget en diskussion om konsekvenserna för stiften av en ökning av antalet prästtjänster i nuvarande läge, då ett antal vakanser på prästtjänster finns.

Kyrkokommittén föreslog i fråga om prästtjänsternas fördelning mellan stiften att fördelningen i utgångsläget skulle bygga på den faktiska situationen i dag. Den siffra som gällde för det faktiska antalet prästtjänster – såväl inrättade av regeringen som av domkapitlet – skulle jämföras med antalet tjänster som inrättats av regeringen. Den siffra som var högst skulle få bilda underlaget för fördelningen. Denna metod torde tillfredsställa såväl landsbygdsstiften, som skulle behålla sina inrättade tjänster, som tätortsstiften, som kunde tillgodoräkna sig de senaste årens tillskott av pastoratsadjunkter.

Kyrkokommittén framhöll att den genom sitt förslag i första hand velat tillskapa ett system för fördelning av prästtjänster mellan stiften. Hur befintliga tjänster sedan skulle fördelas såg kommittén som en inomkyrklig fråga av stor betydelse.

1985 års kyrkomöte redovisade en mycket positiv inställning till kyrkokommitténs förslag i här aktuellt avseende.

För några veckor sedan lade kyrkokommittén fram sitt slutbetänkande (SOU 1986:17 och 18) Framtid i samverkan. Sammanfattningsvis anför kommittén följande under rubriken Prästtjänsternas fördelning (SOU 1986:17 s. 14):

Kommittén konstaterar, att den nuvarande statliga regleringens främsta syfte är att åstadkomma en rättvis fördelning av förekommande prästtjänster. Därmed blir regleringen med kommitténs synsätt en inomkyrklig fråga om rättvis och målrelaterad resursanvändning och fördelning mellan de olika stiften av befintliga präster. Regeringens befattning med prästtjänsterna bör därför upphöra. För fördelningen inom ett stift blir stiftsstyrelsen ansvarig genom att den får besluta om inrättande resp. indragning av prästtjänster inom pastoraten. På motsvarande sätt blir svenska kyrkans centralstyrelse ansvarig för fördelningen mellan stiften genom att den får besluta om inrättande resp. indragning av tjänster inom stiftssamfälligheterna.

Den föreslagna ordningen innebär, att det inte längre kommer att finnas något tak för antalet präster i svenska kyrkan. Antalet inrättade prästtjänster måste av fördelningsskäl endast marginellt överstiga antalet präster. Detta betyder, att det totala antalet präster i framtiden blir beroende av tillgången på präster, och möjligheten att få dessa präster fördelade mellan stiften så rättvist som möjligt samt av kyrkokommunernas, pastoratens och stiftssamfälligheternas villighet att betala för sina prästtjänster.

Enligt förslaget skall den faktiska situationen vid reformens genomförande tjäna som utgångspunkt vid bestämmandet av tjänsteorganisationen i pastoraten och stiften.

Utskottet anser för sin del att den fortsatta beredningen av 1982 års kyrkokommittés förslag inte bör föregripas. Med hänsyn till innehållet i den föregående redovisningen för kyrkokommitténs och kyrkomötets inställning i här aktuellt avseende måste man räkna med att det inte blir möjligt att väsentligt öka det totala antalet prästtjänster inom en nära framtid. Utskottet hyser samtidigt förståelse för de i motionen framförda synpunkterna om att man även då det gäller prästtjänster måste ta hänsyn till utvecklingen bl. a. på

arbetstidsområdet. Utskottet kan emellertid inte finna att ett bifall till motionsyrkandet skulle vara ägnat att förbättra situationen, så länge prästbristen kvarstår. Utskottet anser däremot att en större smidighet är önskvärd vid tjänstetilldelning. Hinder bör t. ex. inte möta för att domkapitlen medges rätt att själva vid behov inrätta en prästtjänst i ett pastorat under förutsättning att en motsvarande tjänst dras in i ett annat pastorat i stiftet. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionen i här aktuell del bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Motionärerna vill också att åtgärder skall vidtas för att stimulera intresset för utbildning till präst. De framhåller bl. a. att det är angeläget att lönesättningen blir likvärdig med den som gjorts för jämförbara grupper.

Utskottet vill framhålla att lönesättningen för präster är en förhandlingsfråga. Med hänsyn härtill och mot bakgrund av att domkapitlet har ansvaret för rekrytering och anställning av nya präster anser utskottet att det inte är påkallat med någon åtgärd av riksdagen med anledning av motionsyrkandet (yrkande 2).

Utskottet hemställer

1. beträffande *prästtjänster*

att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Kr264 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. beträffande *stimulansåtgärder rörande prästutbildningen*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr264 yrkande 2.

6. Motion om den andliga vården vid kriminalvårdsanstalter

I motion 1985/86:Kr338 av Per Arne Aglert m. fl. (fp) yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om att den andliga vården vid kriminalvårdens anstalter snarast ordnas i enlighet med vad som anförts i motionen.

Utskottet

I motion Kr338 tas upp frågan om den andliga vården vid kriminalvårdens anstalter. För innehållet i motionen redovisas i det följande. Inledningsvis vill utskottet här också hänvisa till KrU 1985/86:5, vari lämnats en utförlig redovisning för den andliga vården inom kriminalvården.

För närvarande gäller att det vid alla kriminalvårdsanstalter och häkten skall finnas en nämnd för andlig vård (NAV), bestående av en präst i svenska kyrkan och en representant för frikyrkorna. Ledamöterna i nämnderna erhåller arvoden från kriminalvården. Dessutom finns inom kriminalvården tre resesekreterartjänster bekostade av medel som anvisas över statsbudgeten.

I ett år 1979 framlagt betänkande behandlades den andliga vården vid bl. a. sjukhus och kriminalvårdsanstalter. Det föreslogs att de ovan berörda nämnderna skulle ersättas med andra lämpliga organ för att samordna och planera verksamheten vid de enskilda institutionerna. Vidare föreslogs att medel motsvarande sammanlagt drygt 38 tjänster skulle tillföras svenska kyrkan och frikyrkosamfunden och att två särskilda tjänster skulle inrättas hos kriminalvårdsstyrelsen, en av dem för tjänsteman hos myndigheten med

ett särskilt samordningsansvar på området. Utredningsförslaget har inte genomförts. Däremot har riksdagen år 1980 på grundval av förslag i betänkandet fattat beslut om den andliga vården vid sjukhus. Beslutet innebar att det ekumeniska ansvaret för sjukhussjälavården fastslogs. För svenska kyrkans del skulle ansvaret ligga kvar på det lokala pastoratet men tjänsteorganisationerna förstärkas. Ett särskilt statsbidrag av betydande storlek skulle utgå till kyrkofonden.

I motionen framhålls att det är självklart att samhället bör anknyta till den modell som sjukhuskyrkan arbetat efter i omkring fem år. Modellen har fungerat synnerligen väl, utvecklat den andliga vården vid sjukhusen positivt, skapat en god ekumenisk arbetsgemenskap mellan sjukhuskyrkans personal och vunnit allt större respekt och erkännande från sjukhusens personal. Motionärerna anknyter vidare till ett i kulturutskottet under hösten behandlat ärende där en motion med ett innehåll likartat den nu behandlade diskuterades i utskottet (se ovannämnda betänkande KrU 1985/86:5 s. 18). Motionärerna hänvisar till att kriminalvårdsstyrelsen i ett remissyttrande i nämnda ärende uttalat bl. a. att eventuella diskussioner om finansiering av den andliga vården vid kriminalvårdsanstalterna i första hand bör föras mellan civil-, justitie- och finansdepartementen. Det framhålls i motionen att det inte är fråga om stora ökningar av anslagen utan om till vilket departement dessa skall hänföras och hur verksamheten skall organiseras för att bäst tjäna internernas rehabilitering. Motionärerna utvecklar närmare sin syn på NAV-verksamheten och anför därvid bl. a. att det är viktigt att anslagen i möjligaste mån sammanförs under civildepartementet. Beträffande det närmare innehållet i motionen hänvisar utskottet till denna.

I sitt nyligen avgivna slutbetänkande (SOU 1986:17 och 18) Framtid i samverkan har 1982 års kyrkokommitté föreslagit att församlingarna i ett stift gemensamt skall bilda en stiftssamfällighet med ansvar för vissa församlingsangelägenheter, bl. a. den andliga vården vid sjukhus och andra större vårdinrättningar, vid kriminalvårdsanstalter och militära förband (SOU 1986:17 s. 97). Det förutsätts att den andliga vården i sin helhet bedrivs i ett ekumeniskt samarbete. Det framhålls att stiftssamfälligheterna fritt skall få besluta om de organisatoriska formerna för sin verksamhet. Det kan vara naturligt att utse en nämnd eller flera nämnder för den andliga vården. Dessa nämnder kan sedan i sin tur representera svenska kyrkan i de ekumeniska organ eller arbetsgrupper som måste inrättas för den regionala verksamheten inom resp. arbetsområde, anför kyrkokommittén.

Kyrkomötet har anslutit sig till ett tidigare framfört förslag av kyrkokommittén med i princip samma innehåll som det här redovisade.

Det kan således konstateras att det nu föreligger ett utredningsförslag som innebär att den andliga vården inom kriminalvården skall ordnas på samma sätt som vid sjukhusen. Motionärerna har uttalat sin tillfredsställelse med en sådan lösning.

Utskottet vill för sin del understryka vikten av att det snarast möjligt kommer till stånd en lösning av frågan om den andliga vården inom kriminalvården. Det är otillfredsställande att omfattningen av denna vård vid de enskilda anstalterna som nu är fallet i hög grad skall vara beroende av frivilliga insatser från svenska kyrkan och från de fria samfunden. Den som är

intagen på kriminalvårdsanstalt har med hänsyn till den påtvingade isoleringen och den krissituation som han eller hon många gånger befinner sig i stort behov av enskild själavård och personliga samtal. Härtill kommer behovet av gudstjänster och andaktsstunder.

Det är mot den angivna bakgrunden självfallet angeläget att det inom regeringskansliet snarast möjligt görs de överväganden som behövs för att en reform i enlighet med det föreliggande utredningsförslaget skall kunna få full effekt så snart som möjligt efter genomförandet. Utskottet utgår därför från att man inom regeringskansliet i anslutning till den fortsatta beredningen av kyrkokommitténs förslag gör sådana överväganden och vidtar erforderliga förberedelser för att organisationen av den andliga vården inom kriminalvården snarast möjligt skall kunna få en lösning. Utskottet anser med hänsyn till det anförda att det inte är erforderligt med någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen.

Utskottet hemställer

beträffande *den andliga vården inom kriminalvården*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr338.

Stockholm den 24 april 1986

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Jan-Erik Wikström (fp), Karl Boo (c), Berit Oscarsson (s), Anders Nilsson (s), Margareta Mörck (fp), Gunnel Liljegren (m), Kerstin Göthberg (c), Alexander Chrisopoulos (vpk), Mats O Karlsson (s), Maud Björnemalm (s) och Håkan Stjernlöf (m).

Reservation

Bidrag till kyrkofonden för inomkyrklig skatteutjämning (punkt 2, mom. 2)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar "Som ersättning" och på s. 3 slutar "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Enligt riksdagens beslut skulle, då de statliga skatteutjämningsbidragen till de kyrkliga kommunerna upphörde fr. o. m. år 1983, ersättning utgå till kyrkofonden. Fullt bidrag utgick också från början, nämligen med 88 milj. kr. för år 1983. Påföljande år utgick 44 milj. kr. Därefter har bidrag inte utgått.

Som anförs i motion Kr310 (c) har kyrkofonden drabbats även av andra mycket kännbara neddragningar än den som inträffat genom avvecklingen av det nämnda bidraget till fonden. Statsmakternas njugga inställning till de kyrkliga församlingarna hotar nu allvarligt styrkan i det solidariska fördel-

ningssystem som eftersträvas. Situationen för framför allt de små församlingarna är mycket oroande. Hanteringen av dessa frågor visar också, som motionärerna anför, på en betydande okänslighet i regeringens skötsel av kyrkliga frågor genom att ett fördelningssystem raseras innan det ens har fått börja verka fullt ut.

Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att ett anslag som avser bidrag till kyrkofonden för inomkyrklig skatteutjämning bör återinföras. Motion Kr310 (c) tillstyrks därför. Ställningstagandet innebär att syftet med motion Kr311 tillgodoses fullt ut.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

> 2. beträffande *bidrag till kyrkofonden för inomkyrklig skatteutjämning*
>
> att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr310 och motion 1985/86:Kr311 i motsvarande del under ett nytt anslag under trettonde huvudtiteln till *Bidrag till kyrkofonden för inomkyrklig skatteutjämning* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 90 milj. kr.,

Särskilt yttrande

Prästtjänster (punkt 5)

Karl Boo (c) anför:

Utskottets förslag om tillkännagivande till regeringen om rätt för domkapitel att inrätta en ny prästtjänst inom ett pastorat om motsvarande indragning sker inom samma stift synes mig tveksamt. Slutbetänkandet från 1982 års kyrkokommitté är nu ute på remiss och en ny organisation kan med ledning av kommitténs förslag träda i kraft redan 1989. Utskottet borde enligt min mening även ha föreskrivit att vid bedömningen inom stiftet hänsyn skall tas till pastoratstyp (F, E eller landsbygdspastorat). Ett normalt gudstjänstutbud bör nämligen garanteras också i glesbygdspastorat. Med hänsyn till det anförda förutsätter jag att den nya möjligheten tillämpas med försiktighet.

Förslag till lagändring som framlagts av regeringen och som tillstyrkts av utskottet (vid F 2. Vissa ersättningar till kyrkofonden)

Förslag till
Lag om ändring i lagen (1970:940) om kyrkliga kostnader

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1970:940) om kyrkliga kostnader[1] skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 §	
Till kyrkofonden betalas	
1. allmän och särskild kyrkoavgift enligt 12–14 §§.	
2. ersättning av staten för prästerskapets indragna tionde m. m. med 5 050 737 kronor i *januari* månad varje år samt	2. ersättning av staten för prästerskapets indragna tionde m. m. med 5 050 737 kronor i *juli* månad varje år samt
3. statsbidrag som beviljas för ändamålet.	
Kyrkofonden tillförs även avkastning av kyrkofondsfastighet samt ränta och vinst på fondens tillgångar och på andra kapitaltillgångar enligt regeringens bestämmande.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1987.

[1] Lagen omtryckt 1982:379.

gotab Stockholm 1986 10850